II

(Besluiten waarvan de publikatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

COMMISSIE

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 17 december 1986

inzake een procedure op grond van artikel 85 van het EEG-Verdrag

(IV/31.340 — Mitchell Cotts/Sofiltra)

(Slechts de teksten in de Engelse en de Franse taal zijn authentiek)

(87/100/EEG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap,

Gelet op Verordening nr. 17 van de Raad van 6 februari 1962, Eerste verordening over de toepassing van de artikelen 85 en 86 van het Verdrag (1), laatstelijk gewijzigd bij de Akte van Toetreding van Spanje en Portugal, en met name op de artikelen 6 en 8,

Gezien de aanmelding van de hierna te noemen overeenkomsten en het verzoek om een negatieve verklaring op 20 september 1984 ingediend door Mitchell Cotts & Co (Engineering) Ltd, Birmingham, Verenigd Koninkrijk, hierna „M. C. Engineering" te noemen, en Sofiltra Poelman SA, Frankrijk, hierna „Sofiltra" te noemen betreffende de oprichting van een gemeenschappelijke onderneming, Mitchell Cotts Air Filtration Ltd, hierna „joint venture" te noemen, welke overeenkomsten op 5 juli 1984 in werking zijn getreden en een joint venture-overeenkomst, een know-how-licentieovereenkomst, de akte van oprichting en de statuten van de joint venture omvatten,

Gelet op de bekendmaking van het essentiële gedeelte, de samenvatting van de aanmelding (2) overeenkomstig artikel 19, lid 3, van Verordening nr. 17,

Na raadpleging van het Adviescomité voor mededingingsregelingen en economische machtsposities,

Overwegende hetgeen volgt:

I. DE FEITEN

A. Voorwerp van de beschikking

(1) Deze beschikking heeft betrekking op overeenkomsten tussen M. C. Engineering en Sofiltra inzake de oprichting van een gemeenschappelijke onderneming, Mitchell Cotts Air Filtration Ltd, in het Verenigd Koninkrijk, met toekenning van een know-how-licentie aan de joint venture voor de produktie en afzet van zeer efficiënte luchtfilters waarin micro-glasvezels zijn aangewend, welke filters voor de nucleaire, biologische, chemische en computermarkten zijn bestemd.

B. De ondernemingen

(2) M. C. Engineering is een volledige dochteronderneming van Mitchell Cotts Group plc (het „Mitchell-concern"), een Britse naamloze vennootschap met aandelen ter beurze en met een concernomzet in het jaar tot 30 juni 1985 van ongeveer 377 miljoen pond sterling, van welk concern de voornaamste belangen gelegen zijn op het gebied van internationale engineering, handel en internationaal vervoer.

(3) Sofiltra is een naamloze vennootschap naar Frans recht. De onderneming maakt deel uit van de aannemings- en dienstverrichtingstak van de „Groupe de Saint-Gobain", die ongeveer 72 % van de aandelen van Sofiltra bezit. De omzet van Saint-Gobain lag per 31 december 1983 boven 57 miljard Ffr. en de voornaamste produktieactiviteiten van de onderneming lagen op het gebied van

(1) PB nr. 13 van 21. 2. 1962, blz. 204/62.
(2) PB nr. C 245 van 1. 10. 1986, blz. 2.

vlakglas, isolatieprodukten, gietijzeren buizen voor waterleiding, glazen recipiënten, papier en karton voor verpakking, spaanplaat en triplex, dakbedekking en bouwmaterialen, vezelversterking voor plastics en vuurvaste produkten.

(4) Mitchell Cotts Air Filtration Ltd was, tot het tijdstip van sluiting van de overeenkomsten (5 juli 1984) een 100 % dochteronderneming van het Mitchell-concern. Op 28 juni 1984 verwierf de joint venture van Mitchell Cotts Environmental Control Limited (eveneens een volledige dochter van het Mitchell-concern) de produktie en afzet van luchtfiltratie-apparatuur die voorheen tot het werkterrein van Mitchell Cotts Environmental Control Limited behoorden.

C. Het produkt

(5) De overeenkomsten hebben betrekking op de produktie en verkoop van zeer efficiënte luchtfilters waarin micro-glasvezels worden aangewend en die voor de nucleaire, de biologische, de chemische en de computermarkt dienen. Sofiltra produceert in Frankrijk zeer efficiënte microdeeltjes opvangende luchtfilters uit kleine, geplisseerde papieren componenten waarin sub-micronische glasvezels zijn verwerkt. Deze filters worden gefabriceerd als „V"-typefilters of als filterpanelen. M. C. Engineering heeft zich sinds 1976 bezig gehouden met de produktie en afzet van luchtfiltratieapparatuur waarin bij Sofiltra aangekocht geplisseerd glasvezelpapier is verwerkt. Anders dan bij de produktie van geplisseerd glasvezelpapier, bestaat er geen gevorderde technologie voor de assemblage van het eindprodukt, hetgeen slechts het aanbrengen van een metalen of plastic omhulsel inhoudt. Het geplisseerde glasvezelpapier vertegenwoordigt het voornaamste kostenbestanddeel en het essentiële technische element in het eindprodukt. M. C. Engineering bezit noch de relevante technologie noch de uitrusting voor onderzoek en ontwikkeling die voor de zelfstandige produkten van deze zeer efficiënte luchtfilters worden gevergd. M. C. Engineering produceert wel bepaalde filtratieapparaten die echter niet vervangbaar zijn door deze zeer efficiënte luchtfilters. De know-how-licentie stelt de joint venture in staat het eindprodukt te vervaardigen en daarmede vervalt de noodzaak het geplisseerde glasvezelpapier in te voeren.

D. De overeenkomsten

(6) Mitchell Cotts Air Filtration Limited was een volledige dochteronderneming van het Mitchell-concern met een aandelenkapitaal van 92 000 pond sterling dat bestond uit 69 000 gewone aandelen „A" en 23 000 gewone aandelen „B". Sofiltra verwierf de gewone aandelen „B" die een belang van 25 % in de joint venture vertegenwoordigden.

(7) De statuten van de joint venture bevatten bepalingen voor de oprichting van een Aandeelhouderscomité waarin elke moedervennootschap een gelijk aantal leden benoemt. Elk lid heeft één stem en de voorzitter heeft geen beslissende stem. Voor de volgende transacties is voorafgaande goedkeuring van het Aandeelhouderscomité vereist :

(i) enigerlei betaling aan :

a) directeuren van de joint venture

b) werknemers van de joint venture wier totale vergoeding hoger komt te liggen dan het salaris van de laagstbetaalde directeur, of

c) familieleden van onder a) en b) genoemde personen ;

(ii) de goedkeuring van kapitaal- en bedrijfsbudget van de joint venture ;

(iii) aankoop, verkoop, verhuur, verpanding, verhypothekering, of anderszins bezwaring, verwerving of vervreemding van bepaalde vermogensbestanddelen door de joint venture ;

(iv) het verstrekken of opnemen van leningen door de joint venture (behalve bepaalde overtrekkingen bij banken) of de garantieverlening door de joint venture voor schulden of verplichtingen ;

(v) de oprichting of sluiting door de joint venture van fabrieken of produktiefaciliteiten ;

(vi) de oprichting door de joint venture van nieuwe zaken of de sluiting ervan ;

(vii) het aangaan van overeenkomsten, contracten of andere verbintenissen door de joint venture die hetzij

a) van materiële aard zijn en buiten het normale bedrijf van de joint venture liggen, hetzij

b) zijn aangegaan met een directeur van de joint venture, een lid van het Aandeelhouderscomité of met een aandeelhouder van de joint venture en die voor de joint venture meer bezwarende voorwaarden zijn dan zouden hebben gegolden indien zij niet met een van de bovengenoemden zouden zijn aangegaan ;

(viii) het aanhangig maken van of het verweer in rechtsgedingen, arbitrage of soortgelijke procedures door of tegen de joint venture ;

(ix) het aangaan door de joint venture van overeenkomsten voor de verwerving of vervreemding van rechten van industriële eigendom ;

(x) het aankondigen of uitkeren door de joint venture van dividend ;

(xi) wijzigingen in de akte van oprichting of de statuten van de joint venture ;

(xii) het aanvangen van een procedure voor de liquidatie van de joint venture ;

(xiii) verhoging of verlaging van het maatschappelijk, het geplaatste aandelenkapitaal of het vreemde kapitaal van de joint venture of het scheppen of uitgeven van garanties, opties of andere rechten over aandelen- of vreemd kapitaal ;

(xiv) de consolidering of fusie van de joint venture met of de verwerving of vervreemding door de joint venture van belangen in een andere vennootschap, vereniging, partnership of andere juridische eenheid of de oprichting door de joint venture van een dochteronderneming ;

(xv) de benoeming en het ontslag van de „Managing Director" van de joint venture ;

(xvi) wijzigingen in de naam van de joint venture ;

(xvii) wijzigingen in de plaats van het hoofdkantoor van de joint venture.

(8) De Raad van bestuur van de joint venture is samengesteld uit twee directeuren die door Sofiltra worden benoemd en drie directeuren die door M. C. Engineering worden benoemd ; besluiten worden genomen bij gewone meerderheid van stemmen.

(9) De joint venture verplicht zich ertoe luchtfiltratieapparatuur te vervaardigen met gebruik van Sofiltra's technologische know-how en ervaring volgens een licentie tegen royalty-betaling. Onder know-how wordt verstaan geheime technische gegevens en andere inlichtingen die betrekking hebben tot het ontwerp en de produktie van absolute en zeer efficiënte filters met gebruik van kleine componenten van geplisseerd papier. Mitchell Cotts Environment Controls Limited verhuurt de produktieruimten aan de joint venture en levert de commerciële know-how. De joint venture-overeenkomst en de know-how-licentieovereenkomst houden in dat Sofiltra de joint venture een exclusieve licentie verleent voor de fabricage van luchtfilters in het Verenigd Koninkrijk. Dit betekent dat Sofiltra geen andere licenties voor produktie in het Verenigd Koninkrijk zal toekennen.

(10) De licentieovereenkomst verbiedt de joint venture concurrerende produkten te vervaardigen of te verhandelen en legt een geheimhoudingsplicht op inzake de haar medegedeelde know-how, informatie of technologie. Het is de joint venture tevens verboden onderlicenties toe te kennen zonder voorafgaande toestemming van Sofiltra.

Bovendien bevat de licentieovereenkomst bepalingen inzake het wederzijds openbaar maken en de verlening van niet-exclusieve licenties over verbeteringen en nieuwe uitvindingen. Deze bepaling kan als volgt worden samengevat :

Sofiltra moet de joint venture alle verbeteringen of nieuwe uitvindingen in verband met de al dan niet geoctrooieerde uitrusting onder licentie welke door haar op rechtmatige wijze wordt verkregen of waarvoor zij het recht tot licentieverlening bezit, mededelen en de joint venture mag van deze verbeteringen of uitvindingen gedurende de looptijd van de overeenkomst gebruik maken. De joint venture moet Sofiltra alle gegevens verstrekken inzake door haar ontwikkelde of verworven verbeteringen of uitvindingen in verband met de uitrusting onder licentie en moet Sofiltra een licentie verlenen om van deze verbeteringen of uitvindingen gebruik te maken. Sofiltra mag deze verbeteringen en uitvindingen aan haar andere licentienemers mededelen. Tot dusver heeft Sofiltra geen andere licentienemers binnen de gemeenschappelijke markt gecontacteerd.

(11) De licentieovereenkomst omvat bovendien een exclusief verkooprecht voor de joint venture betreffende een verkoopterritorium dat het Verenigd Koninkrijk, Ierland en zeven niet tot de Gemeenschap behorende landen omvat. Daaraan is echter het voorbehoud verbonden dat Sofiltra en andere licentienemers het recht behouden de produkten onder licentie en onderdelen in het Verenigd Koninkrijk te verkopen indien een dergelijke verkoop tot stand komt in het raam van financiële overeenkomsten voor de middellange termijn, waarin het land van oorsprong wordt vermeld en die tussen de regeringen van de afnemer en de verkoper zijn gesloten. Deze overeenkomsten zullen eer zeldzaam zijn. Wanneer een dergelijke rechtstreekse verkoop plaatsvindt, wordt de joint venture een bedrag als schadeloosstelling uitgekeerd. Terzelfder tijd houdt de overeenkomst een bepaling in waarbij het de licentienemer wordt verboden het produkt onder licentie buiten het exclusieve territorium te gebruiken, te vervaardigen, op te slaan, in voorraad te nemen, of te adverteren.

De licentienemer is tevens een verbod opgelegd om buiten zijn verkoopterritorium een verkoopkantoor of agentschap voor de verkoop van de uitrusting onder licentie op te richten. Passieve verkopen zijn echter toegestaan. De licentieovereenkomst, die op 1 juli 1984 in werking trad, geldt voor tien jaar, en zal daarna, tenzij een van de partijen haar met een termijn van tien maanden opzegt, van jaar tot jaar worden verlengd.

E. De markt

(12) De markt waarop de goederen concurreren, is de markt voor efficiënte lucht- en gasfiltratieapparatuur, in de branche ook „absolute" of „zeer efficiënte" („very high efficiency") filtratieapparatuur genoemd. De markt omvat apparatuur waarin de maximale prestatieniveaus ten aanzien van efficiency, retentiepercentages en levensduur in verband met de gebruiksomstandigheden zijn opgenomen. Hieronder is een lijst opgenomen van de ondernemingen die op de markt voor zeer efficiënte filtratieapparatuur in het Verenigd Koninkrijk en Ierland en elders in de Gemeen-

schap met elkaar concurreren. Deze ondernemingen vertegenwoordigen 80 tot 85 % van de markt voor zeer efficiënte filtratieapparatuur in de Gemeenschap.

Land van herkomst	Ondernemingen
Verenigd Koninkrijk	Vokes Ozonair Auchard Microflow
Verenigde Staten van Amerika	American Filter Flanders
Zweden	Camfil
Bondsrepubliek Duitsland	Trox Delbag Draeger
Zwitserland	Luwa
Italië	Codas

(13) De geschatte verkopen op de Gemeenschapsmarkt aan zeer efficiënte filtratieapparatuur in 1984 zijn de volgende :

Frankrijk :	90/100 miljoen Ffr.
Bondsrepubliek Duitsland :	150/170 miljoen Ffr.
Verenigd Koninkrijk/Ierland :	100/110 miljoen Ffr.
Benelux :	60 miljoen Ffr.
Italië, Denemarken, diverse andere landen :	60 miljoen Ffr.
Totaal :	460/500 miljoen Ffr.

(14) In de drie jaar vóór het sluiten van de joint venture-overeenkomst bedroegen de verkopen van Sofiltra ongeveer :

Verkopen

(in miljoen Ffr.)

	1982	1983	1984
Frankrijk	47,5	44,9	53,5
Bondsrepubliek Duitsland	2,0	1,3	1,5
Verenigd Koninkrijk/Ierland	0,7	1,1	2,0
Benelux	10,0	12,0	6,5
Italië, Denemarken, diverse andere landen	2,8	6,7	6,5
Totaal	63,0	66,0	70,0

(15) De betrokken filtratieapparatuur wordt over de nationale grenzen heen binnen de gemeenschappelijke markt verhandeld, en een aantal ondernemingen zijn in de gehele Gemeenschap werkzaam. De concurrentieomstandigheden zijn ruwweg in de gehele Gemeenschap gelijk.

Sofiltra's marktaandeel in de Gemeenschap bedroeg in de drie jaar die aan het sluiten van de overeenkomst voorafgingen ongeveer 15 %. Gedurende dezelfde periode van drie jaren waren de verkopen van M. C. Engineering en haar marktaandelen binnen de Gemeenschap voor zeer efficiënte filtratieapparatuur te verwaarlozen, behalve in het Verenigd Koninkrijk en Ierland waar haar marktaandeel in 1984 ongeveer 10 % bedroeg. Op basis van deze cijfers belopen de marktaandelen van de moederondernemingen bij benadering :

	Frankrijk	Verenigd Koninkrijk	EEG
Sofiltra	54 %	2 %	15 %
M. C. Engineering	2 %	10 %	2 %

M. C. Engineering en Sofiltra konden echter met betrekking tot de produktie niet als concurrenten worden beschouwd. Zoals onder overweging 5 is uiteengezet, bracht M. C. Engineering een eindprodukt in de handel waarin geplisseerd glasvezelpapier was verwerkt dat bij Sofiltra was gekocht, terwijl Sofiltra en andere fabrikanten het eindprodukt zonder hulp van buitenaf vervaardigen.

(16) Dank zij de joint venture-regeling kunnen beide partijen in het Verenigd Koninkrijk sterker concurreren. M. C. Engineering zou de luchtfilter niet hebben kunnen vervaardigen zonder de know-how-licentie en Sofiltra zou haar eigen produktiebedrijf in het Verenigd Koninkrijk niet hebben opgericht zonder „aanzienlijke oneconomische kosten".

F. Opmerkingen van derden

(17) Naar aanleiding van de bekendmaking van de Commissie overeenkomstig artikel 19, lid 3, van Verordening nr. 17 zijn geen opmerkingen van derden binnengekomen.

II. JURIDISCHE BEOORDELING

A. Artikel 85, lid 1

(18) Aangezien Sofiltra's toestemming vereist is voor het nemen van belangrijke besluiten inzake de bedrijfsvoering van de joint venture, is Sofiltra niet louter een minderheidsaandeelhouder. Beslissingen in de joint venture aangaande het dagelijkse beleid behoren tot de verantwoordelijkheid van de Raad van bestuur waarin M. C. Engineering een meerderheid heeft (overweging 8). Niettemin zal de invloed van Sofiltra tot gelding komen in de gang van zaken bij de joint venture, omdat eerstgenoemde onderneming als verschaffer van de technologie een sleutelpositie inneemt en als belangrijke aandeelhoudster op gelijke voet met M. C. Engineering deelneemt in het Aandeelhouderscomité waarvan de goedkeuring vooraf wordt

vereist voor bepaalde belangrijke beslissingen (overweging 7). Sofiltra moet derhalve worden beschouwd als een volwaardige partner in de joint venture, waarop zij met M. C. Engineering greep heeft. Bijgevolg moet de joint venture-overeenkomst in het licht van artikel 85, lid 1, worden beoordeeld.

(19) Aangezien de concurrentieomstandigheden voor de betrokken produkten in de gehele gemeenschappelijke markt ruwweg gelijk zijn, is de Gemeenschap in haar geheel de relevante geografische markt waar de posities van partijen moeten worden beoordeeld. De vraag rijst of de betrokken ondernemingen binnen de relevante geografische en produktmarkten concurrenten zijn. De relevante produktmarkt voor de beoordeling van de concurrentiële relaties tussen de moederondernemingen voorafgaand aan het sluiten van de betrokken overeenkomsten, is die voor de produktie en de verkoop van het gehele eindprodukt met inbegrip van de essentiële, uit geplisseerd glasvezelpapier bestaande component.

Wat de produktie betreft waren M. C. Engineering en Sofiltra metterdaad, noch potentieel concurrenten, aangezien bij M. C. Engineering de vereiste know-how en faciliteiten voor onderzoek en ontwikkeling ontbrak voor de produktie van geplisseerd glasvezelpapier, de onmisbare component in het eindprodukt en het voorwerp van de overdracht van technologie in dit geval. Het feit dat aankopen of licenties van andere bronnen beschikbaar zijn, doet op zich niet af aan deze benadering. M. C. Engineering had er duidelijk een economisch en commercieel belang bij om haar eigen technologie op dit gebied te ontwikkelen en is niet in staat geweest dat te doen ; vandaar dat zij eerst haar toevlucht nam tot aankoop bij Sofiltra en daarna tot een joint venture gepaard gaande met een know-how-licentie. M. C. Engineering en Sofiltra waren zodoende noch werkelijk, noch potentieel concurrenten voor de produktie van het gehele eindprodukt waarin de essentiële technische component, tevens het voornaamste kostenbestanddeel, is verwerkt.

Voorts levert de oprichting van de joint venture, gezien het aantal andere ondernemingen die op deze markt concurreren en de relatief geringe marktaandelen van de partijen op de relevante geografische markt, geen enkel gevaar op dat soortgelijke mogelijkheden voor andere concurrenten zouden worden afgesneden. Aangezien partijen geen concurrenten zijn en er geen concurrentie verloren gaat of afgesneden dreigt te worden en de overeenkomst niet tot de oprichting van een net van concurrerende joint ventures leidt, valt de overeenkomst tot het instellen van de gemeenschappelijke produktie op zichzelf niet onder artikel 85, lid 1.

(20) Daarentegen zijn Sofiltra en de joint venture wat verkoop en distributie van het eindprodukt betreft wel concurrenten, en dientengevolge dienen de tussen hen bestaande gebiedsbeperkingen afzonderlijk aan artikel 85, lid 1, te worden getoetst, aangezien, ook al valt de overeenkomst tot het instellen van de gemeenschappelijke produktie tussen niet-concurrenten niet onder artikel 85, lid 1, de overeenkomsten en hun specifieke bedingen toch nader moeten worden bestudeerd ten einde vast te stellen of de mededinging niet op andere wijze wordt beperkt.

(21) De volgende bedingen in de licentieovereenkomst worden niet als merkbare beperkingen van de mededinging in de zin van artikel 85, lid 1, beschouwd, namelijk de verplichtingen :

— voor de joint venture :

  — geheimhouding te bewaren ter zake van de know-how, informatie of technologie welke haar wordt medegedeeld ;

  — geen onderlicenties te verlenen ;

  — aan Sofiltra verbeteringen die door de joint venture worden ontwikkeld of verworven mede te delen en Sofiltra niet-exclusieve licenties over het gebruik van deze verbeteringen te verlenen ;

— voor Sofiltra : de joint venture op niet-exclusieve grondslag verbeteringen of nieuwe uitvindingen mede te delen in verband met de apparatuur onder licentie welke zij op rechtmatige wijze heeft verkregen of waarover zij licenties mag verlenen. De joint venture heeft het recht deze verbeteringen of uitvindingen te gebruiken zolang de licentieovereenkomst van kracht is.

(22) De volgende bedragen in de licentieovereenkomst, onder de specifieke omstandigheden die eigen zijn aan deze zaak, worden niet als merkbare beperkingen van de mededinging in de zin van artikel 85, lid 1, beschouwd, namelijk de verplichting voor de joint venture geen produkten die concurreren met de produkten onder licentie te produceren, noch deze te verhandelen, welk beding noodzakelijk is, aangezien de joint venture zich dient te concentreren op het welslagen van de nieuwe produktie-eenheid. In dit geval hebben de partijen aanzienlijke bedragen geïnvesteerd voor het scheppen van nieuwe produktiecapaciteit. Sofiltra breidt haar activiteiten uit tot andere gedeelten van de gemeenschappelijke markt en M. C. Engineering wordt in staat gesteld haar produktieactiviteiten te ontwikkelen. De overdracht van technologie vindt plaats onder omstandigheden van geïntegreerde industriële samenwerking die waarborgen dat de technologie bevredigend wordt beschermd en volledig wordt geëxploiteerd, zonder Sofiltra de

noodzakelijke greep of exploitatie en verspreiding van haar technologie te ontnemen. Deze verplichting kan dientengevolge onder de specifieke omstandigheden van dit geval niet worden geacht in de zin van artikel 85, lid 1, een merkbare concurrentiebeperking te zijn.

(23) De exclusieve licentie welke de joint venture is verleend om in het Verenigd Koninkrijk luchtfilters te fabriceren, betekent echter dat Sofiltra zelf in dat gebied niet zal produceren of daar andere licentienemers zal aantrekken. Dit kan, zonder enige beperking in de tijd, niet volstrekt noodzakelijk worden geacht voor de oprichting en behoorlijke exploitatie van de joint venture. Het is niet ondenkbaar dat Sofiltra, na zulk een periode en vooral wanneer de joint venture haar volledige capaciteit heeft bereikt, zou besluiten liever een eigen produktie-eenheid te vestigen dan die van de joint venture uit te breiden. Een dergelijk initiatief zou onder deze omstandigheden het bestaan van de joint venture niet ondermijnen. Evenzo zou Sofiltra, mocht de joint venture aan een bestelling niet kunnen voldoen, normaal vrij moeten zijn om dit te doen en ook dat zou de exploitatie van de joint venture niet ondermijnen. Het aan de joint venture toegekende exclusieve recht om de produkten onder licentie in het Verenigd Koninkrijk, Ierland en zeven niet tot de Gemeenschap behorende landen te verkopen, verhindert Sofiltra, en mogelijke toekomstige licentienemers, behoudens in bepaalde uitzonderingsgevallen, in die territoria actief luchtfilters te verkopen [1]. Harerzijds wordt de joint venture verhinderd actief te verkopen in territoria die voor de licentiegever zijn gereserveerd. Dit wederzijdse verbod van actieve verkopen moet, hoewel passieve verkopen door licentiegever en licentienemer op elkaars grondgebied zijn toegelaten, worden geacht onder artikel 85, lid 1, te vallen, omdat die beperking uitloopt op de verdeling van de markten tussen Sofiltra en de joint venture, die concurrenten zijn geworden en concurrerende produkten aanbieden. Aangezien het hoogst onwaarschijnlijk is dat er tussenhandel in het produkt zal plaatsvinden, vormt een verbod van actieve verkopen een uiterst merkbare beperking omdat er geen andere bevoorradingsbron bestaat.

(24) De handel tussen Lid-Staten zal door de regelingen betreffende de joint venture ongunstig worden beïnvloed omdat de produktie van deze onderneming niet alleen in het Verenigd Koninkrijk maar ook in Ierland in de handel zal worden gebracht. De stijging van de verkopen van het produkt met 50 % in de twee jaren van 1 juli 1982 tot en met 30 juni 1984 (vermeld in overweging 5) en de relatief sterke positie van Sofiltra binnen de gemeenschappelijke markt maken het waarschijnlijk dat de gevolgen voor de handel tussen Lid-Staten gevoelig zullen zijn.

[1] Namelijk een actief beleid te volgen om het produkt onder licentie in die gebieden op de markt te brengen en met name reclame te maken die specifiek op die gebieden gericht is, of daar een bijkantoor op te richten of een depot in stand te houden.

B. Artikel 85, lid 3

(25) De overeenkomst is op 20 september 1984 bij de Commissie aangemeld met een verzoek om een negatieve verklaring. In aanmerking genomen dat de joint venture een looptijd heeft van tien jaar, dat dit de eerste keer is dat Sofiltra's technologie en know-how rechtstreeks in het Verenigd Koninkrijk worden geëxploiteerd en dat de penetratie van de markt een vast doel voor de joint venture is, is het duidelijk dat men deze, wil men haar de kans geven zich op een sterk concurrerende markt te vestigen en te ontwikkelen, niet mag blootstellen aan concurrentie van andere produktie-eenheden die door Sofiltra zijn opgericht of van actieve verkopen door Sofiltra of andere licentienemers. Voorts is het territorium dat de joint venture is toegewezen voldoende groot om haar gedurende een behoorlijk lange tijd bezig te houden en het is in het belang van de joint venture dat zij niet wordt afgeleid van de ontwikkeling van de markt binnen dit uitgestrekte territorium door pogingen daarbuiten te verkopen. Die beperking zou de joint venture in staat moeten stellen haar inspanningen op haar exclusieve territorium te concentreren, voortbouwend op de ervaring van het bestaande verkoopnet van M. C. Engineering. Het territorium kan daardoor gemakkelijk worden overzien, zodat er een betere, op een nauwer contact met de afnemers gebaseerde kennis van de markt ontstaat. De overeenkomsten dragen aldus bij tot een verbetering van produktie en distributie.

(26) Ten gevolge van de overeenkomsten worden de betrokken produkten in een geïntegreerd produktieproces vervaardigd en technische verbeteringen worden op een bredere schaal, en sneller, de gebruikers en de consumenten ter beschikking gesteld. Concurrentiedruk op de markt zal ervoor zorgen dat de consument een billijk aandeel in deze verbeteringen toekomt, terwijl de mededinging niet voor een wezenlijk deel van de betrokken produkten zal worden uitgeschakeld. Het is van belang in dit verband op te merken dat de joint venture vrij is passieve verkopen buiten haar licentiegebied te doen plaatsvinden. De beperkingen zijn onmisbaar om de voordelen die uit de gemeenschappelijke dochteronderneming ontstaan, te verwezenlijken, omdat de partijen zonder deze gemeenschappelijke onderneming niet bereid zouden zijn de nodige inspanningen te doen en verbintenissen aan te gaan. Aldus kan voor de onder artikel 85, lid 1, vallende concurrentiebeperkingen een ontheffing krachtens artikel 85, lid 3, worden verleend.

(27) Volgens artikel 8, lid 1, van Verordening nr. 17 moet een beschikking van de Commissie houdende vrijstelling van artikel 83, lid 3, voor een bepaalde termijn worden gegeven. De tijdsduur die voor de joint venture is voorzien is een op 5 juli 1984 ingegane aanvangsperiode van tien jaar. Het lijkt daarom redelijk in het licht van artikel 8, lid 1, van Verordening nr. 17 een vrijstelling te geven die op het tijdstip van aanmelding ingaat en op 4 juli 1994 eindigt. Deze termijn dient voldoende te zijn om de joint venture in staat te stellen zich te vestigen en uit te groeien door haar inspanningen op haar eigen territoria te concentreren,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

De bepalingen van artikel 85, lid 1, van het EEG-Verdrag worden krachtens artikel 85, lid 3, voor de overeenkomsten die op 5 juli 1984 tussen Mitchell Cotts & Co (Engineering) Ltd, te Birmingham, en Sofiltra Poelman SA, te La Garenne-Colombe, zijn gesloten, voor de periode van 20 september 1984 tot en met 4 juli 1994 buiten toepassing verklaard, voor zover zij beperkingen inhouden op de produktie en de verkopen door Sofiltra en de gemeenschappelijke onderneming (joint venture) op elkanders territoria.

Artikel 2

Deze beschikking is gericht tot:

1. Mitchell Cotts & Co (Engineering) Limited,
   42-46, Hagley Road,
   UK-Birmingham B16 8PE;
2. Sofiltra Poelman SA,
   71, Boulevard National,
   F-92250 La Garenne-Colombes;
3. Mitchell Cotts Air Filtration Limited,
   42-46, Hagley Road,
   UK-Birmingham B16 8PE.

Gedaan te Brussel, 17 december 1986.

Voor de Commissie
Peter SUTHERLAND
Lid van de Commissie